

Zima – priložnost za izboljšanje rodovitnosti tal

Blaž Dimec in Irena Friškovec,
KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Celje

Pomembna novost v novem programu skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 je t.i. pogojenost. Gre za nabor obveznih pravil oziroma standardov, ki smo jih do sedaj poznali pod nazivom navzkrižna skladnost. **Standard DKOP 6 sestavlja devet standardov. Eden izmed teh je minimalna pokritost tal za preprečevanje golih tal v obdobjih, ki so najbolj občutljiva. Le-ta zahteva, da morajo vsa kmetijska gospodarstva z ornimi površinami in trajnimi nasadi zagotavljati vsaj 80 % pokritost ornih površin in trajnih nasadov (tudi hmeljišč) na KMG med 15. novembrom in 15. februarjem. Standard morajo izvajati vsi vlagatelji subvencij.**

Posevek v marcu; z analizo tal smo potrdili, da se na površini, ki je bila posejana s prezimnim dosevom, nitrati niso izpirali. (Foto: B. Dimec)

Posevek Wintergrün pred mulčenjem (Foto: B. Dimec)

Pokritost pomeni, da ostane na površini strnišče oziroma je površina nepreorana, je na njej zastirka ali zelen pokrov. Slednjo rešitev smo preizkusili v okviru EIP projekta Oblikovanje trajnostnih kmetijskih praks na priobalnih pasovih površinskih voda, in sicer smo v hmeljišču posejali mešanico Wintergrün ponudnika Camena Semen. Posevek je mešanica sedmih vrst rastlin, seme je iz ekološke pridelave, in sicer je v mešanici 30 % ozimne rži, 29 % rži za zeleno krmo, 25 % panonske grašice, 10 % inkarnatke, 4 % tritikale in 2 % oljne repice. Posevek je zrasel do višine 180 cm. Vse rastlinske vrste so se uspešno razvile in napravile gost rastlinski pokrov čez zimo. Pomladi se je mešanica močno razrasla in glede na analize tal preprečila izpiranje nitratov v podtalnico.

Mulčenje posevka, ki je zrasel zelo visoko in dal veliko organske mase. (Foto: S. Šlander)

Po mulčenju je ostalo ogromno mase za zeleni podor, ki bo zvišal delež organske snovi v tleh.

Mešanice, ki so sestavljene iz več vrst, imajo večjo sposobnost akumulacije in zadrževanja nitratov, ki jih niso porabile glavne kulture, zaščitijo tla pred erozijo, izboljšajo kakovost tal in s tem zmanjšajo potrebo po nakupu mineralnih gnojil. Podsevek v različnih razmerah dobro uspeva, saj se v določenem letu razbohoti vrsta, ki ji trenutne razmere najbolj ustrezajo, prav tako pa varuje bujna pokritost tla pred izhlapevanjem vode.

Organska snov posevka po mehanski obdelavi (Foto: S. Šlander)